

“partnerships with employers”. У будь-якому випадку, представники влади стикаються з труднощами, пов'язаними з заходом надання коштів, які слід направити на освіту, особливо в даний час, коли вони намагаються відновити владу над відкритими засобами після бюджетної надзвичайної ситуації. Примітно, що люди з вищою освітою, як правило, мають істотно більш високу ставку оплати, ніж ті, хто не має.

Наша модель не показала суттєвого впливу ВВП на % роботодавців, які готові наймати випускників певних ВНЗ, але якщо ми змінимо метод оцінки або змінимо показник ВВП на ВВП на душу населення, або використаємо більший об'єм даних, ситуація може змінитися і ефект може бути позитивним чи негативним, але значущим. Отже, одного дослідження такого типу недостатньо для оцінки даних взаємозв'язків. Краще інтегрувати розрахункові економетричні відносини в повну макроекономічну модель і запустити серію модельних симуляцій, що дозволить нам вирішити конкретні проблеми.

Список використаних джерел:

1. O'Callaghan C. QS Graduate Employability Rankings Methodology [Електронний ресурс] / Craig O'Callaghan. – 19 September 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.topuniversities.com/employability-rankings/methodology>.
2. O'Callaghan C. QS Graduate Employability Rankings 2020: Out Now [Електронний ресурс] / Craig O'Callaghan. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.topuniversities.com/university-rankings-articles/graduate-employability-ranking/qs-graduate-employability-rankings-2020-out-now>.
3. Gross domestic product (GDP) [Електронний ресурс] // OECD.Stat. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://data.oecd.org/gdp/gross-domestic-product-gdp.htm>.
4. GDP Ranked by Country 2019 [Електронний ресурс] // World Population Review – Режим доступу до ресурсу: <http://worldpopulationreview.com/countries/countries-by-gdp/>.
5. Graduate Employment Rate. Methodology [Електронний ресурс] // INTELLIGENCE UNIT – Режим доступу до ресурсу: <http://www.iu.qs.com/university-rankings/indicator-graduate-employment/>.

Косенчук А. О., Шелест В. В.
Студентки 2 р. н., НаУКМА

ЛІБЕРАЛІЗАЦІЯ ВАЛЮТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Для того, щоб зрозуміти всі трансформаційні процеси, які відбуваються у сфері валютного регулювання та валютних операцій, варто звернутися до визначення поняття «валютного законодавства».

Валютне законодавство – це сукупність правових норм, що встановлюють та регулюють порядок укладення угод щодо валютних цінностей, що реалізують як всередині однієї країни – між її особами та організаціями, так і з відповідними суб'єктами інших країн [1]. Основним нормативно-правовим актом у системі валютного законодавства до 7 лютого 2019 р. був Декрет Кабінету Міністрів України «Про систему валютного регулювання і валютного контролю» від 19 лютого 1993 р. (далі – Декрет КМУ). Цей Декрет установлював режим здійснення валютних операцій на території України, визначав загальні принципи валютного регулювання, повноваження державних органів і функції банків та інших фінансових установ України в регулюванні валютних операцій, права й обов'язки суб'єктів валютних відносин, порядок здійснення валютного контролю, відповідальність за порушення валютного законодавства [2]. Окрім цього, порядок здійснення валютного регулювання визначали Закон України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті» від 23 вересня 1994 р., який визначав терміни повернення виручки резидентів у іноземній валюті від експорту продукції, Указ Президента України «Про невідкладні заходи щодо повернення в Україну валютних цінностей, що незаконно знаходяться за її межами» від 18 червня 1994 р., який встановлював обов'язок суб'єктів підприємницької діяльності незалежно від форм

власності декларувати наявність (або відсутність) з визначенням сум усіх належних їм валютних цінностей, які знаходяться за межами України, зокрема одержаних у результаті здійснення підприємницької діяльності за межами України, та інші. Тобто система валютного регулювання та валютного контролю була розгалуженою та доволі громіздкою, що ускладнювало процес її використання. Але 21 червня 2018 р. був прийнятий Закон України «Про валюту і валютні операції» (далі – Закон про валюту), який замінив акти, зазначені вище. Саме цей закон став центром валютного регулювання, проте окрім нього діють також положення, які видає Національний банк України.

Нововведення валютного законодавства, в яких закладено основні аспекти його лібералізації:

✓ Відповідно до ст. 4 Закону про валюту, однією з гарантій свободи здійснення валютних операцій став принцип «дозволено все, що прямо не заборонено законом»: «Валютні операції здійснюються без обмежень відповідно до законодавства України, крім випадків, встановлених законами України...» [3]. Раніше був передбачений принцип «дозволено все, що прямо передбачене законом», що характеризував правовий режим валютних відносин України, як режим валютних обмежень [4, с. 29].

✓ У ст. 12 Декрету КМУ зазначено, що валютні операції за участю (не)резидентів підлягають валютному контролю, проте Законом про валюту встановлено, що валютний контроль замінюється валютним наглядом, що є системою заходів, спрямованих на забезпечення дотримання суб'єктами валютних операцій і уповноваженими установами валютного законодавства. Вказане нововведення дозволяє перейти від системи цілковитого валютного контролю за кожною операцією до валютного нагляду, що забезпечує лібералізацію валютного ринку, адже механізм нагляду працює за схемою «більше уваги – значним фінансовим ризикам, менше уваги – незначним ризикам».

✓ Однією з змін, які були внесені «Положенням про порядок надання банками Національному банку України інформації щодо договорів, які передбачають виконання резидентами боргових зобов'язань перед нерезидентами-кредиторами за залученими резидентами кредитами, позиками», затвердженого постановою правління Національного банку України від 2 січня 2019 р. № 6, є те, що резиденти, що не є банками та не повинні проводити реєстрацію кредитних платежів, зобов'язані лише надавати інформацію про їх валютні операції відповідним установам, через які ці операції реалізуються [5]. Ця зміна значно спрощує порядок отримання резидентами кредитів, позик в іноземній валюті від нерезидентів, адже, відповідно до «Положення про порядок отримання резидентами кредитів, позик в іноземній валюті від нерезидентів і надання резидентами позик в іноземній валюті нерезидентам», затвердженим постановою правління НБУ від 17 червня 2004 р. № 270, одержання кредитів і послуг в іноземній валюті за договором можливе лише було після наявності та на підставі дійсної реєстрації договору Національним банком [6].

✓ Згідно зі ст. 13 Закону про валюту, Національний банк України має право встановлювати граничні строки розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів. Це вказує на скасування законодавчо визначених граничних строків розрахунку, що розширює можливості осіб, які здійснюють валютні операції. Зокрема, ця стаття встановлює: якщо виконання договору зупинено у результаті виникнення форс-мажорних обставин, перебіг строку розрахунків та нарахування пені буде зупинено на весь період дії форс-мажорних обставин та буде поновлено з дня, наступного за днем закінчення дії таких обставин; у разі прийняття до розгляду судом, міжнародним комерційним арбітражем позовної заяви резидента про стягнення з нерезидента заборгованості, що виникла внаслідок недотримання нерезидентом строку, передбаченого

зовнішньоекономічним договором (контрактом), або прийняття до провадження уповноваженим органом відповідної країни документа про стягнення такої заборгованості з боржника-нерезидента на користь резидента в позасудовому (досудовому) примусовому порядку строк буде зупинено з дня прийняття до розгляду такої заяви (прийняття до провадження відповідного документа) і пеня за порушення строку в цей період не буде нараховуватись. Це значно розширює підстави для захисту осіб-учасників валютних відносин.

Отже, вказані нововведення є закономірним наслідком підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, що вимагала адаптації українського законодавства до Директиви Ради ЄС 88/361/ЄЕС «Щодо імплементації ст. 67 Договору» від 24 червня 1988 р. Ця Директива проголошена з метою зняття будь-яких заборон в обмеженні руху капіталу між громадянами, які постійно проживають у державах-членах ЄС. Але під час вирішення питання лібералізації валютного законодавства, що змінить валютні відносини, зокрема, діяльність валютного ринку, варто враховувати такі аспекти:

- ✓ рівень інфляції, котрий впливає як на рахунок поточних операцій, так і на рахунок операцій з капіталом і фінансових операцій;
- ✓ розмір і структуру золотовалютних резервів;
- ✓ державні витрати і величину бюджетного дефіциту, що справляють вплив на обсяг зовнішніх запозичень уряду і показують приплив валюти, а також виплати валюти на обслуговування зовнішнього боргу. Цей фактор істотно позначається на стані платіжного балансу;
- ✓ стан економіки країни та її інтегрованість у світове господарство, частку продукції експортно орієнтованих підприємств у загальному обсязі ВВП тощо [7, с. 18-19].

Лише з їх врахуванням можливо досягти полегшення у веденні бізнесу та створення чіткої валютної системи, що поліпшить інвестиційну привабливість України.

Список використаних джерел:

1. Економічна енциклопедія: у трьох т. / за ред. В. Мочерного та ін. Видавничий центр “Академія”. Київ: 2000. Т. 1. 864 с.
2. Про систему валютного регулювання і валютного контролю: Декрет Кабінету Міністрів України від 19.02.1993 р № 15-93. Дата втрати чинності: 07.02.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/15-93> (дата звернення: 12.03.2020)
3. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.2018 р. № 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19> (дата звернення: 12.04.2020)
3. Боришкевич О.В. Чинне валютне законодавство України та нормативно-правові акти валютного регулювання і контролю. *Формування сучасної валютної політики України*: матеріали міжнародна науково-практичної конференції. Наукові праці НДФІ, 2017. № 2. С. 28-32.
4. Про затвердження Положення про порядок надання банками Національному банку України інформації щодо договорів, які передбачають виконання резидентами боргових зобов'язань перед нерезидентами-кредиторами за залученими резидентами кредитами, позиками: Постанова Національного банку України від 02.01.2019 р. № 6. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0006500-19> (дата звернення: 12.04.2020)
5. Про затвердження Положення про порядок отримання резидентами кредитів, позик в іноземній валюті від нерезидентів і надання резидентами позик в іноземній валюті нерезидентам: Постанова Національного банку України від 17.06.2004 р. № 270. Дата втрати чинності: 07.02.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0885-04> (дата звернення: 12.04.2020)
6. Алексеєнко М.Д. Удосконалення валютного законодавства та лібералізація валютного ринку. *Формування сучасної валютної політики України*: матеріали міжнародна науково-практичної конференції. Наукові праці НДФІ, 2017. № 2. С. 17-19.